



GLÓWNY INSPEKTOR SANITARNY
Marek Posobkiewicz

GIS-ŚZ-078-00107/EW,KB/16/1

Warszawa, dnia ...2016.-02-.1.9...

GIS-NK-ZK-0941-13/LJG/16

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. INFORMACJE OGÓLNE

Kontrolę w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gnieźnie przy ul. Św. Wawrzyńca 18, 62-200 Gniezno, ujętą w planie kontroli na rok 2016, na podstawie pisemnego imiennego upoważnienia, przeprowadzili pracownicy Głównego Inspektoratu Sanitarnego
w składzie:

- 1) _____ - koordynator kontroli, upoważnienie nr 109/2016 (akta kontroli nr 1), oświadczenie o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie z udziału w kontroli (akta kontroli nr 2).
- 2) _____, upoważnienie nr 110/2016 (akta kontroli nr 3); oświadczenie o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie z udziału w kontroli (akta kontroli nr 4).

Czynności kontrolne w jednostce przeprowadzono: od 08.06.2016 r. do 09.06.2016 r.

Zakres kontroli obejmował:

- a) **Przedmiotem kontroli**, zgodnie z Programem kontroli z dnia 12 maja 2016 roku (akta kontroli str. 5-6) były zadania wykonywane przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie nadzoru nad ustawowym zakazem wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych w oparciu o przepisy art. 4 ust. pkt 9a, art. 27c ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2015 r. poz.

1412) oraz art. 44c i 52a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2015 r., poz. 124, z późn. zm.).

b) Okres objęty kontrolą od 01-03-2014 r. do 31-12-2015 r.

Działalność kontrolowanej jednostki została oceniona pozytywnie z nieprawidłowościami.

II. OPIS USTALONEGO STANU FAKTYCZNEGO

Kierownikiem jednostki kontrolowanej jest Pani [REDAKTOWANE] która na stanowisko Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego (PPIS) w Gnieźnie została powołana przez [REDAKTOWANE] - Starostę Gnieźnieńskiego na podstawie aktu powołania nr OP.2120.24.2012 z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie powierzenia pełnienia obowiązków Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego z dniem 1 stycznia 2013 r. na okres kadencji pięciu lat.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna (PSSE) w Gnieźnie działa na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz statutu nadanego Zarządzeniem nr 652/09 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 30 grudnia 2009 r. w sprawie nadania Statutu Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gnieźnie, zmienionego Zarządzeniem nr 37/11 z dnia 25 stycznia 2011 r., następnie zmienionego Zarządzeniem nr 326/12 z dnia 18 maja 2012 r.

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gnieźnie obowiązuje również Regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 4/2012 z dnia 8 czerwca 2012 r. Dyrektora PSSE w Gnieźnie, który określa zasady kierowania Stacją, organizację wewnętrzną oraz zakres działania komórek organizacyjnych. W Regulaminie Organizacyjnym widnieje zapis w rozdziale VII pt. Organizacja i zadania poszczególnych komórek organizacyjnych § 9.1 w ramach Oddziału Nadzoru w ust. 3 Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku, pkt. 16) „prowadzenie postępowania w przypadku stwierdzenia wytwarzania lub wprowadzania do obrotu środka zastępczego lub produktu, co do którego zachodzi podejrzenie, że jest on środkiem zastępczym”.

Zadania z zakresu nadzoru nad środkami zastępczymi są faktycznie realizowane przez Sekcję Higieny Pracy od października 2013 r., co powinno być jednoznacznie określone w treści Regulaminu organizacyjnego w rozdziale poświęconym zadaniom Sekcji Higieny Pracy.

Zarówno statut jak i regulamin organizacyjny, przytoczone wyżej, są dostępne na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gnieźnie.

Podczas prowadzonych czynności kontrolnych wyjaśnień oraz wszelkich informacji związanych z zakresem kontroli udzielały następujące osoby:

- [REDAKTOWANE] - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Gnieźnie,
Dyrektor PSSE w Gnieźnie,

- Pani [REDAKTOWANE] PSSE w Gnieźnie,

- Pani [REDAKTOWANE]
w PSSE w Gnieźnie.

W PSSE w Gnieźnie nie utworzono Zespołu do spraw nadzoru nad ustawowym zakazem wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

W trakcie przeprowadzonej kontroli ustalono, iż od października 2013 r. zadaniami z zakresu nadzoru nad środkami zastępczymi w PSSE w Gnieźnie, w tym: przeprowadzaniem kontroli w stacjonarnych punktach obrotu środkami zastępczymi, obsługą dokumentów, prowadzeniem postępowania administracyjnego w zakresie pierwszej instancji zajmuje się Sekcja Higieny Pracy.

W Sekcji obecnie zatrudnionych jest 3 pracowników:

- Pani [REDAKTOWANE] cy,

- Pani [REDAKTOWANE]

- Pani [REDAKTOWANE]

Natomiast przed 1 lipca 2015 r. w Sekcji Higieny Pracy pracowały następujące osoby:

- Pani [REDAKTOWANE]

- Pani [REDAKTOWANE]

- Pani [REDAKTOWANE]

- Pani [REDAKTOWANE]

- Pani [REDAKTOWANE] (podjęła pracę w dniu 01.01.2015 r.).

Zespołowi kontrolnemu udostępniono zakres czynności na stanowisku pracy Pani [REDAKTOWANE], która w swoim zakresie obowiązków posiada oprócz czynności związanych z higieną pracy, również zadanie dotyczące prowadzenia nadzoru w zakresie środków zastępczych.

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że PSSE w Gnieźnie w zakresie realizacji ustawowego zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych wykonywała następujące zadania:

- przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży środków zastępczych i prowadzenie postępowań administracyjno-egzekucyjnych,
- sporządzanie sprawozdań okresowych dotyczących nadzoru nad przeciwdziałaniem wprowadzaniu do obrotu i wytwarzaniu środków zastępczych,

- bieżąca realizacja zadań związanych z prowadzonym nadzorem nad środkami zastępczymi zleconych przez Główny Inspektorat Sanitarny (GIS) lub WSSE w Poznaniu,
- współpraca z Policją, innymi organami, samorządem i szkołami,
- prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjno-informacyjnych w zakresie środków zastępczych.

Elektroniczny system monitorowania informacji o dopalaczach (SMIOD) dotyczący działań prowadzonych w ramach nadzoru nad środkami zastępczymi funkcjonuje prawidłowo, administrowany jest przez Panią [REDAKTOWANA] która m.in. realizuje zadania z zakresu nadzoru nad ustawowym zakazem wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Zespół kontrolny zwrócił uwagę na fakt, że dla zapewnienia sprawnej możliwości korzystania z systemu SMIOD wskazane byłoby, aby każda decyzja w całości była załączana (obecnie odrębnym załącznikiem jest jedna strona każdego dokumentu), załączniki powinny być nazwane indywidualnie a nie numerycznie, np. decyzja znak: XXX z dnia XXX, poszczególne załączniki i strony w załączonych dokumentach powinny być załączane w kolejności chronologicznej. Baza systemu SMIOD powinna być na bieżąco aktualizowana.

W Planie Zasadniczych Przedsięwzięć Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gnieźnie na 2013 r. (akta kontroli str. 7-15) podpisanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie, zatwierdzonym w dniu 6 grudnia 2012 r. przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz przez Starostę Gnieźnieńskiego, w części poświęconej zadaniom Sekcji Higieny Żywności, Żywnienia i Przedmiotów Użytku przewidziano następujące zadania:

- „- pkt. 21 Ocena realizacji zaleceń ustalonych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz w algorytmach postępowania ze środkami zastępczymi a dotyczących działań podejmowanych przez jednostki organizacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej w tych sprawach;
- pkt. 22 Kwartalne sprawozdania z nadzoru nad przebiegiem przeciwdziałania wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych;
- pkt. 23 Ocena realizowanych działań w zakresie przeciwdziałania wprowadzania i obrotu środków zastępczych, działalności edukacyjnej oraz sprawozdawczości i analiz w tym zakresie”.

W Planie Zasadniczych Przedsięwzięć Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gnieźnie na 2014 r. (akta kontroli str. 16-18) podpisanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie, zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2013 r. przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz przez Starostę

Gnieźnieńskiego, w części poświęconej zadaniom Sekcji Higieny Pracy przewidziano następujące zadania:

- „- pkt. 2 Opracowanie i przesłanie do WSSE w Poznaniu sprawozdania z zakresu działań dotyczących środków zastępczych;
- pkt. 4 Opracowanie i przesłanie do WSSE w Poznaniu sprawozdania z nadzoru nad przebiegiem przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu i wytwarzaniu środków zastępczych;
- pkt. 5 Opracowanie i przesłanie do WSSE w Poznaniu sprawozdania z prowadzonych działań profilaktycznych w zakresie środków zastępczych”.

W Planie Zasadniczych Przedsięwzięć Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gnieźnie na 2015 r. (akta kontroli str. 19-21) podpisanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie, zatwierdzonym w dniu 11 grudnia 2014 r. przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz przez Starostę Gnieźnieńskiego w dniu 27 listopada 2014 r., w części poświęconej zadaniom Sekcji Higieny Pracy przewidziano następujące zadania:

- „- pkt. 10 Opracowanie i przesłanie do WSSE w Poznaniu sprawozdań dotyczących zmniejszania zagrożeń zdrowia publicznego w obszarze środków zastępczych;
- pkt. 11 Wymiana za pomocą e-platformy wszystkich informacji w zakresie realizacji zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w obszarze środków zastępczych, sprawozdań i meldunków, dokumentacji dotyczącej nadzoru, w tym kontroli w zakresie egzekwowania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych oraz wyników badań kwestionowanych produktów;
- pkt. 12 Opracowanie i przesłanie do WSSE w Poznaniu sprawozdania opisowego do stanu sanitarnego powiatów w 2014 r. (w formie elektronicznej edytowalnej) z działalności w zakresie zmniejszania zagrożeń zdrowia publicznego w obszarze środków zastępczych;
- pkt. 13 Monitoring wprowadzania na rynek środków zastępczych oraz sprzedaży internetowej, opracowanie metod zapobiegania takim możliwościom”.

Polityka Jakości w PSSE w Gnieźnie jest realizowana w oparciu o System Zarządzania Jakością zgodny z normą PN-EN ISO/IEC 17020:2012.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie zadania dotyczące ustawowego zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych wykonuje również w ramach ścisłej współpracy z innymi organami, przede wszystkim Policją. Współpraca ta opiera się na zasadach określonych w Porozumieniu z dnia 26 października 2011 r. zawartym pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Szefem Służby Celnej, Komendantem Głównym Policji i Głównym Inspektorem Farmaceutycznym o współpracy w zakresie

przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych.

Jako przykład współdziałania PPIS w Gnieźnie z organami mogą posłużyć następujące pisma (akta kontroli str.22-35):

1. Pismo Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie znak: ON.HP.431.4.12.2013 z dnia 9 grudnia 2013 r. skierowane do [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] w Gnieźnie oraz [REDAKTOWANE] z prośbą o bezzwłoczne przekazywanie informacji w przypadku, gdy zaistnieje u pacjenta podejrzenie zatrucia środkami zastępczymi tzw. „dopalaczami”.
2. Pismo Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego znak: DN-HP.0443.1.2014 z dnia 8 stycznia 2014 r. skierowane do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie z prośbą o przekazywanie cotygodniowego raportu przypadków zatruc środków zastępczymi.
3. Pismo [REDAKTOWANE] nr D/St.4211/216, które w dniu 23 stycznia 2014 r. wpłynęło do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie z informacją o przebywających w szpitalu dwóch pacjentach w wieku 16 i 17, którzy zażywali „dopalacze”.
4. Pismo Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie o sygnaturze: OZ.073.3.2014 z dnia 11 lutego 2014 r. kierowane do Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Gnieźnie z zaleceniem podjęcia w szkołach ponadpodstawowych tematyki związanej z niebezpieczeństwem stosowania „dopalaczy”. Jednocześnie PPIS w Gnieźnie powiadomił, że w działaniach informacyjno-edukacyjnych można posłużyć się materiałami dostępnymi na stronie internetowej Stacji www.psse-gniezno.pl, gdzie można znaleźć informacje na temat „dopalaczy”, film, ulotki do pobrania oraz adresy miejsc, w których można szukać pomocy w przypadku problemów z narkotykami.
5. Pismo Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie o sygnaturze: ON.HP.074.29.2015 z dnia 20 maja 2015 r. kierowane do [REDAKTOWANE] Przewodniczącego Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego Starostwa Powiatowego w Gnieźnie z wnioskiem o wsparcie i finansowe i pomoc w dalszym dofinansowywaniu badań laboratoryjnych środków zastępczych. Przewodniczący Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego Starostwa Powiatowego w Gnieźnie w odpowiedzi skierowanej do Państwowego

Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie o sygn. BR.0005.9.2015 z dnia 29 maja 2015 r. przekazał informację, że Komisja nie dysponuje środkami budżetowymi Powiatu Gnieźnieńskiego, które można by przeznaczyć na przedmiotowy cel. Ponadto o braku możliwości dofinansowania badań środków zastępczych ze strony Powiatu Gnieźnieńskiego informuje również pismo Wydziału Zdrowia Starostwa Powiatowego w Gnieźnie znak: OZ.0005.1.2015 z dnia 22 czerwca 2015 r.

6. Pismo Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie o sygnaturze: ON.HP.074.30.2015 z dnia 22 maja 2015 r. kierowane [REDAKTURA] [REDAKTURA] Przewodniczącej Komisji Polityki Społecznej i Bezpieczeństwa Publicznego Urzędu Miejskiego w Gnieźnie z prośbą o dofinansowanie badań laboratoryjnych składu chemicznego środków zastępczych. W piśmie Rady Miasta Gniezna znak: BRM.0012.4.8.2015 z dnia 24 czerwca 2015 r. Przewodnicząca Komisji PSiBP informuje, że Komisja podjęła wniosek na posiedzeniu w dniu 23.06.15 r. o rozważenie możliwości zaplanowania środków dla PSSE w Gnieźnie na dofinansowanie badań zabezpieczonych środków zastępczych.
7. Pismo Komendy Powiatowej Policji w Gnieźnie Wydziału Prewencji z dnia 18 sierpnia 2015 r. kierowane do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie z informacją o spotkaniu przeznaczonym dla młodzieży gimnazjalnej w dniu 4 września 2015 r. podczas którego zostanie zaprezentowana projekcja filmu pt. „Dopalacze niszczą życie” oraz prelekcja przeprowadzona przez pracowników PSSE w Gnieźnie i funkcjonariuszy Policji na temat: „Odpowiedzialność prawna nieletnich, szkodliwość zażywania oraz działania środków odurzających”. Na spotkanie zostali zaproszeni pracownicy PSSE w Gnieźnie.

Zespół kontrolny ustalił, że Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gnieźnie na bieżąco monitoruje sytuację związaną z zatruciami środkami zastępczymi. Pracownicy Sekcji Higieny Pracy zbierają informacje odnośnie liczby podejrzeń zatruc „dopalaczami” na terenie powiatu gnieźnieńskiego a następnie przekazują je Wielkopolskiemu Państwowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Poznaniu (akta kontroli str. 36-37). Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gnieźnie w przedmiotowej sprawie współpracuje z podmiotami organizacji zdrowia, tj. [REDAKTURA] w Gnieźnie oraz [REDAKTURA] w Gnieźnie.

W okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. PSSE w Gnieźnie:

- przeprowadzono 2 kontrole, skontrolowano 2 podmioty prowadzące działalność gospodarczą w stacjonarnym obiekcie sprzedaży o nazwie sklep Art. Chemiczne przy, ul. [REDACTED] w Gnieźnie,
- wydano 2 decyzje administracyjne na podstawie art. 27c ust. 1 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- zabezpieczono w wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych w obiektach obrotu 98 opakowań produktów, co do których istniało podejrzenie, że są środkami zastępczymi,
- przebadano 2 próbki zidentyfikowanych jako środki zastępcze.

W okresie od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. PSSE w Gnieźnie:

- przeprowadzono 7 kontroli w stacjonarnych obiektach sprzedaży,
- podjęto działania wobec 4 podmiotów ([REDACTED] - sklep Art. Chemiczne przy [REDACTED] Gnieźnie a także spółki prowadzące sprzedaż w sklepie przy [REDACTED] - 1 kontrola, [REDACTED] Sp. z o.o. – 3 kontrole, [REDACTED] Sp. z o. o. – 2 kontrole.
- wydano 7 decyzji administracyjnych na podstawie art. 27c ust. 1 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- wydano 4 decyzje administracyjne na podstawie art. 27c ust. 6 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- wydano 2 decyzje administracyjne na podstawie art. 52 a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- nie wydano decyzji administracyjnych z art. 27 c ust. 4 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- zabezpieczono w wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych w obiektach obrotu 204 opakowania produktów, co do których istniało podejrzenie, że są środkami zastępczymi,
- przebadano 23 próbki zidentyfikowane jako środki zastępcze,
- w opisywanym roku funkcjonowały 2 lokalizacje sklepów w Gnieźnie: przy [REDACTED] a następnie przy ul. przy [REDACTED]

W okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. PSSE w Gnieźnie:

- przeprowadzono 5 kontroli w stacjonarnych obiektach sprzedaży,
- podjęto działania wobec 3 podmiotów ([REDACTED]

- wydano 2 decyzje administracyjne na podstawie art. 27c ust. 1 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- nie wydano decyzji administracyjnych na podstawie art. 27c ust. 6 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- nie wydano decyzji administracyjnych na podstawie art. 52 a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- nie wydano decyzji administracyjnych z art. 27 c ust. 4 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- zabezpieczono w wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych w obiektach obrotu 59 opakowań produktów, co do których istniało podejrzenie, że są środkami zastępczymi,
- przebadano 8 próbek zidentyfikowanych jako środki zastępcze,
- w opisywanym roku funkcjonował 1 sklep w Gnieźnie przy ul. przy [REDAKTOWANE], w którym kilkakrotnie zmieniały się spółki z działalnością zarejestrowaną na terenie miasta Pabianice.

Do akt kontroli załączono statystykę działań podejmowanych przez PSSE w Gnieźnie w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2015 r. (akta kontroli str. 38-43).

W związku z faktem, że w wyniku analizy porównawczej pomiędzy sprawozdaniem dot. działań PSSE w Gnieźnie, uzyskanym w PSSE i sprawozdaniem przekazanym w WSSE w Poznaniu (w ramach prowadzonego nadzoru merytorycznego), ujawniły się rozbieżności dotyczące tego samego obszaru zadań, koordynator kontroli skierowała pytania do kierownika jednostki kontrolowanej. Pytania dotyczyły rozbieżnych danych o liczbie kontroli, liczbie wydanych decyzji z art. 27c ust. 1 oraz decyzji z art. 27c ust. 6 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w latach 2014-2015, decyzji z art. 52a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, która jako jedyna na tej podstawie prawnej została wydana przez organ w 2015 r oraz informacji na temat długości okresu zatrudnienia w Sekcji Higieny Pracy następujących osób:

..... k. W dniu 1 lipca 2016 r. uzyskano w odpowiedzi poprawione dane w sprawozdaniu dot. działań PSSE w Gnieźnie w 2014 i 2015 r., skan decyzji ON.HP.437.47.2015 z dnia 27 sierpnia 2015 r. oraz informacje na temat okresu zatrudnienia pracowników Sekcji Higieny Pracy (akta kontroli str. 44-50).

W celu dokonania oceny prawidłowości realizacji zadań wykonywanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną w zakresie realizacji zadań wynikających z art. 44c i 52a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii oraz art. 27c ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej – dokonano analizy postępowań prowadzonych przez PPIS w Gnieźnie.

Wstępną analizą objęto wszystkie postępowania administracyjne jakie były wszczęte i prowadzone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie w okresie objętym kontrolą tj. postępowania zarejestrowane w bazie SMIOD. Analiza została przeprowadzona na podstawie elektronicznej bazy systemu monitorowania informacji o „dopalaczach” SMIOD w oparciu o informacje zgromadzone w bazie oraz załączone decyzje administracyjne, wyniki badań, postanowienia.

W okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2015 r. w bazie systemu SMIOD zarejestrowanych było 15 kontroli wraz z postępowaniami administracyjnymi przeprowadzonymi w stacjonarnych obiektach co do których istniało podejrzenie, że odbywa się w nich sprzedaż środków zastępczych. W tym okresie wszczęto postępowania wobec 6 podmiotów którzy prowadzili przedmiotową sprzedaż w 2 lokalizacjach w Gnieźnie: [REDAKTOWANO] a następnie przy ul. przy [REDAKTOWANO]. Były to podmioty:

| | | |
|-------------------|--------------------------|------------|
| (1 postępowanie), | (3 postępowania), | Sp. z o.o. |
| (1 postępowanie), | z o.o. (6 postępowań), | Sp. z o.o. |
| (3 postępowania), | z o.o. (1 postępowanie). | |

Wynikiem analizy było stwierdzenie, że w pierwszych postępowaniach, które dotyczyły podmiotów prowadzących sprzedaż w sklepie przy ul. [REDAKTOWANO] w Gnieźnie, czyli [REDAKTOWANO] oraz [REDAKTOWANO] Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gnieźnie jako pierwsza instancja wykorzystał wszystkie dostępne instrumenty prawne wynikające z *ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* oraz *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii*. Były to: nakaz wstrzymania wprowadzania do obrotu oraz wycofania z obrotu produktów podejrzanych o to, że ich spożycie może mieć negatywny wpływ na zdrowie i życie ludzi na czas niezbędny do przeprowadzenia oceny i badań jego bezpieczeństwa, prawo do zatrzymania tych produktów, nakaz zaprzestania prowadzenia działalności w pomieszczeniach lub obiektach służących wprowadzaniu do obrotu, zakaz wprowadzania do obrotu produktów, które stwarzają zagrożenie oraz nakaz ich wycofania z obrotu i zniszczenia na koszt strony postępowania a także obciążenia strony karą pieniężną w wys. od 20000 zł do 1000000 zł za wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu środków zastępczych. Te działania doprowadziły do skutecznego zaprzestania działalności polegającej na wprowadzaniu do obrotu środków zastępczych w stacjonarnym obiekcie sprzedaży zlokalizowanym w Gnieźnie przy ul. [REDAKTOWANO]

W trakcie analizy postępowań ustalono, że w 11 spośród wykazanych w systemie SMIOD postępowań mamy do czynienia z brakiem podjęcia kolejnych elementów postępowania administracyjnego po wydaniu decyzji na podstawie art. 27c ust. 1 i 3 *ustawy o Państwowej*

Inspekcji Sanitarnej oraz po przeprowadzeniu badań zabezpieczonych produktów w wyniku których stwierdzono jednoznacznie, że zatrzymane w trakcie przeprowadzania kontroli sanitarnych produkty były środkami zastępczymi. W postępowaniach wszczętych od maja 2014 r. czyli: postępowania zainicjowane kontrolami w datach: 13 maja, 9 czerwca, 25 sierpnia, dwóch z 11 grudnia oraz 23 grudnia 2014 r. ani też w dniach: 27 lutego, 10 marca, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gnieźnie po stwierdzeniu na podstawie dowodu z badań laboratoryjnych, w zatrzymanych w wyniku kontroli sanitarnych produktach, że ich skład chemiczny i działanie psychoaktywne oraz toksyczne może mieć szkodliwy wpływ na zdrowie i życie ludzi, nie użył żadnego z wymienionych wyżej ustawowo przewidzianych instrumentów prawnych. W żadnym z przywołanych przypadków nie wszczęto postępowania administracyjnego w przedmiocie art. 27c ust. 6 *ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* lub po 1 lipca 2015 r. art. 44c ust. 4 *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* a ni także art. 52a *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii*.

Należy podkreślić, że braki wyłonię na podstawie analizy postępowań w bazie SMIOD znalazły potwierdzenie również w efekcie czynności kontrolnych przeprowadzonych przez zespół kontrolny w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gnieźnie na podstawie udostępnionej dokumentacji.

Podstawowymi metodami przeprowadzenia kontroli w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gnieźnie była analiza dokumentacji prowadzonych postępowań oraz dokumentacji związanej z zakresem prowadzonej kontroli, a także przeprowadzenie wywiadu z pracownikami Stacji. Z uwagi na reprezentatywność, a także sposób zaawansowania spraw, wybrano do szczegółowej analizy i oceny następujące sprawy:

- 1) **postępowania dotyczące działalności stacjonarnego obiektu sprzedaży w Gnieźnie**
[REDAKTURA] w którym działalność prowadziła [REDAKTURA]
[REDAKTURA] postępowanie wszczęte kontrolą w dniu 9 czerwca 2014 r.
(akta kontroli str. 51-57).

Zespół kontrolny zapoznał się z dokumentacją następujących postępowań administracyjnych:

- postępowanie administracyjne, w którym stroną był [REDAKTURA] z o.o.
[REDAKTURA] prowadzący sprzedaż w sklepie w Gnieźnie
[REDAKTURA] wszczęte na podstawie art. 27 c ust. 1 i 3 pkt. 1 *ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej*, które zakończyło się wydaniem decyzji przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie znak: ON.HP-437-50.2014 z dnia

16 czerwca 2014 r. Przedmiotem decyzji było wstrzymanie wprowadzania do obrotu produktów, co do których zachodzi podejrzenie, że są środkami zastępczymi o nieznanym składzie i pochodzeniu ([REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

[REDACTED] na czas niezbędny do przeprowadzenia oceny i badań ich bezpieczeństwa oraz zatrzymanie wyżej wymienionych produktów. Przebieg kontroli przeprowadzonej w dniu 9 czerwca 2014 r. został ujęty w protokole kontroli sanitarnej nr ON.HP.4663.119.2014 z dnia 9 czerwca 2014 r. natomiast protokół pobrania próbek - nr ON.HP.9.2014. z adnotacji służbowej [REDACTED] wynika, że w sklepie podczas przedmiotowej kontroli stwierdzono wprowadzanie do obrotu produktów, co do których istniało wysokie prawdopodobieństwo, że są środkami zastępczymi. Strona wniosła odwołanie od decyzji za pośrednictwem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie w dniu 30 czerwca 2014 r. (data wpływu: 07.07.2014 r.). Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu w efekcie rozpoznania sprawy postanowił w decyzji znak: ON-HP.9012.144.2014 utrzymać zaskarżoną decyzję organu pierwszej instancji w mocy. W odpowiedzi strona wniosła skargę do WSA w dniu 8 kwietnia 2015 r., którą Wojewódzki Sąd Administracyjny postanowił oddalić. PPIS w Gnieźnie skierował zabezpieczone podczas kontroli produkty na podstawie pisemnego zlecenia znak: ON-HP.437.50.2014 w dniu 4 września 2014 r. do badania w Katedrze i Zakładzie Medycyny Sądowej Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono w próbkach pobranych ze zidentyfikowanych produktów obecność w składzie następujących substancji o działaniu psychoaktywnym: UR-144, 3-MMC, pentedron, co potwierdza wynik badania: l.dz. 1900/14/Ch z dnia 2 października 2014 r.

- postępowanie administracyjne wszczęte na podstawie art. 27 c ust. 4 *ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* zakończone wydaniem decyzji przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie znak: ON.HP-437-24.1.2016 z dnia 11 maja 2016 r. w przedmiocie ustalenia opłaty z tytułu badań laboratoryjnych produktów zabezpieczonych w sklepie, tj. [REDACTED]

[REDACTED] przeprowadzonych przez Katedrę i Zakład Medycyny Sądowej Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu – opinia l.dz. 1900/14/Ch z dnia 2 października 2014 r. Przedmiotową decyzją obciążono stronę kosztami badania zidentyfikowanych środków zastępczych w kwocie 1.087,32 zł.

- do dnia kontroli organ pierwszej instancji nie wszczął postępowania administracyjnego na podstawie art. 44c ust. 4 *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* – w przedmiocie zakazu wprowadzania do obrotu, wycofania z obrotu oraz zniszczenia na koszt strony postępowania produktów: [REDAKT]

[REDAKT] ani też na podstawie art. 52a *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* w przedmiocie nałożenia na stronę kary pieniężnej za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych wprowadzanych do obrotu w sklepie w Gnieźnie ul. Roosevelta 90 g. Należy podkreślić, że od dnia otrzymania wyniku badania laboratoryjnego z którego jednoznacznie wynika, że w zabezpieczonych podczas kontroli sanitarnej w dniu 9 czerwca 2014 r. upłynął okres 20 miesięcy.

2) postępowania dotyczące działalności stacjonarnego obiektu sprzedaży w Gnieźnie

[REDAKT] w którym działalność prowadziła

Sp. z o.o. [REDAKT] postępowanie wszczęte kontrolą w dniu 25 sierpnia 2014 r. (akta kontroli str. 58-89).

Zespół kontrolny zapoznał się z dokumentacją następujących postępowań administracyjnych:

- postępowanie administracyjne, w którym stroną była spółka [REDAKT] z o.o. [REDAKT] prowadzący sprzedaż w sklepie w Gnieźnie [REDAKT] wszczęte na podstawie art. 27 c ust. 1 i 3 pkt. 1 *ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej*, które zakończyło się wydaniem decyzji przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie znak: ON.HP-437-69.2014 z dnia 27 sierpnia 2014 r. Przedmiotem decyzji było wstrzymanie wprowadzania do obrotu produktów, co do których zachodzi podejrzenie, że są środkami zastępczymi o nieznanym składzie i pochodzeniu ([REDAKT])

[REDAKT] na czas niezbędny do przeprowadzenia oceny i badań ich bezpieczeństwa, zatrzymanie wyżej wymienionych produktów oraz nakaz zaprzestania prowadzenia działalności w obiekcie na okres do 3 miesięcy. Przebieg kontroli przeprowadzonej w dniu 25.08.2014 r. został ujęty w protokole kontroli sanitarnej nr ON.HP.4663.173.2014 z dnia 25 sierpnia 2014 r. Postępowanie administracyjne zakończone wydaniem przedmiotowej decyzji wszczęto w dniu 26 sierpnia 2014 r. na podstawie art. 61 par. 4 Kpa w trybie art. 123 Kpa, zawiadomienie o wszczęciu: ON.HP.437.50.2014. Z adnotacji służbowej kierownika sekcji Higieny Pracy wynika, że

w sklepie podczas przedmiotowej kontroli stwierdzono wprowadzanie do obrotu produktów, co do których istniało wysokie prawdopodobieństwo, że są środkami zastępczymi. Strona wniosła odwołanie od decyzji za pośrednictwem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie w dniu 17 września 2014 r. (data wpływu: 23.09.2014 r.). Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu w postanowieniu z dnia 28 listopada 2014 r. znak: DN-HP.9012.186.2014 stwierdził niedopuszczalność odwołania z przyczyn podmiotowych, tj. zaistniała sytuacja wniesienia odwołania przez jednostkę nie mającą legitymacji do wniesienia tego środka zaskarżenia albo też wniesienie odwołania przez stronę nie mającą zdolności do czynności prawnych. PPIS w Gnieźnie skierował zabezpieczone podczas kontroli produkty na podstawie pisemnego zlecenia znak: ON-HP.437.25.2015 do badania w Katedrze i Zakładzie Medycyny Sądowej Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono w próbkach pobranych ze zidentyfikowanych produktów obecność w składzie następujących substancji o działaniu psychoaktywnym: UR-144, 3-MMC, pentedron, co potwierdza wynik badania: l.dz. 724/15/Ch z dnia 20 kwietnia 2015 r.

- postępowanie administracyjne wszczęte na podstawie art. 27 c ust. 4 *ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* zakończone wydaniem decyzji przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie znak: ON.HP-437-24.2016 z dnia 11 maja 2016 r. w przedmiocie ustalenia opłaty z tytułu badań laboratoryjnych produktów zabezpieczonych w sklepie, tj. [REDACTED]

[REDACTED] przeprowadzonych przez Katedrę i Zakład Medycyny Sądowej Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu – opinia l.dz. 724/15/Ch z dnia 20 kwietnia 2015 r. Przedmiotową decyzją obciążono stronę kosztami badania zidentyfikowanych środków zastępczych w kwocie 1.087,32 zł.

- do dnia kontroli organ pierwszej instancji nie wszczął postępowania administracyjnego na podstawie art. 44c ust. 4 *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* – w przedmiocie zakazu wprowadzania do obrotu, wycofania z obrotu oraz zniszczenia na koszt strony postępowania produktów: przedmiocie wycofania z obrotu produktów [REDACTED]

[REDACTED], ani też na podstawie art. 52a *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* w przedmiocie nałożenia na stronę kary pieniężnej za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych wprowadzanych do obrotu w sklepie w Gnieźnie [REDACTED]. Należy podkreślić, że od dnia otrzymania wyniku badania

laboratoryjnego z którego jednoznacznie wynika, że w zabezpieczonych podczas kontroli sanitarnej w dniu 25 sierpnia 2014 r. upłynął okres 13 miesięcy.

- 3) postępowania dotyczące działalności stacjonarnego obiektu sprzedaży w Gnieźnie ul. [REDAKTOWANO] w którym działalność prowadziła [REDAKTOWANO] postępowanie wszczęte kontrolą w dniu 11 grudnia 2014 r. (akta kontroli str. 90-108).

Zespół kontrolny zapoznał się z dokumentacją następujących postępowań administracyjnych:

- postępowanie administracyjne, w którym stroną była spółka [REDAKTOWANO] z o.o.

[REDAKTOWANO] prowadzący sprzedaż w sklepie w Gnieźnie

[REDAKTOWANO] wszczęte na podstawie art. 27 c ust. 3 pkt. 1 *ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej*, które zakończyło się wydaniem decyzji przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie znak: ON.HP-437-69.2014 z dnia 15 grudnia 2014 r. Przedmiotem decyzji było zatrzymanie produktów, co do których zachodzi podejrzenie, że są środkami zastępczymi o nieznanym składzie i pochodzeniu ([REDAKTOWANO])

[REDAKTOWANO]
[REDAKTOWANO]
na czas niezbędny do przeprowadzenia oceny i badań ich bezpieczeństwa. Kontrola wykazała, że podmiot pomimo działań wszczętych kontrolą poprzednią w dniu 25 sierpnia 2014 r. nadal kontynuował wprowadzanie do obrotu tych samych produktów, czyli nie zrealizował obowiązku nałożonego nań decyzją ON.HP.437.69.2014 z dnia 27 sierpnia 2014. Strona wniosła odwołanie od decyzji za pośrednictwem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie w dniu 19 stycznia 2015 r. (data wpływu: 23.01.2015 r.). Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu po ponownym rozpatrzeniu sprawy w drugiej instancji decyzją znak: DN-HP.9012.99.2015 z 27 kwietnia 2015 r. utrzymał w mocy decyzję organu pierwszej instancji. W wyniku przeprowadzonych badań produktów zabezpieczonych podczas kontroli stwierdzono w próbkach pobranych z tych produktów obecność w składzie następujących substancji o działaniu psychoaktywnym: UR-144, 3-MMC, pentedron, co potwierdza wynik badania: l.dz. 724/15/Ch z dnia 20 kwietnia 2015 r.

- postępowanie administracyjne wszczęte na podstawie art. 27 c ust. 4 *ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* zakończone wydaniem decyzji przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie znak: ON.HP-437-83.2015 z dnia 9 listopada 2015 r. w przedmiocie ustalenia opłaty z tytułu badań laboratoryjnych produktów zabezpieczonych

w sklepie, tj. [REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE], przeprowadzonych przez Katedrę i Zakład Medycyny Sądowej Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu – opinia l.dz. 724/15/Ch z dnia 20 kwietnia 2015 r. Przedmiotową decyzją obciążono stronę kosztami badania zidentyfikowanych środków zastępczych w kwocie 1.087,32 zł.

- do dnia kontroli organ pierwszej instancji nie wszczął postępowania administracyjnego na podstawie art. 44c ust. 4 *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* – w przedmiocie zakazu wprowadzania do obrotu, wycofania z obrotu oraz zniszczenia na koszt strony postępowania produktów: przedmiocie wycofania z obrotu produktów [REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE], ani też na podstawie art. 52a *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* w przedmiocie nałożenia na stronę kary pieniężnej za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych wprowadzanych do obrotu w sklepie w Gnieźnie [REDAKTOWANE] należy podkreślić, że od dnia otrzymania wyniku badania laboratoryjnego z którego jednoznacznie wynika, że w zabezpieczonych podczas kontroli sanitarnej w dniu 25 sierpnia 2014 r. upłynął okres 13 miesięcy.

- 4) **postępowania dotyczące działalności stacjonarnego obiektu sprzedaży w Gnieźnie** [REDAKTOWANE] **którym działalność prowadziła** [REDAKTOWANE] **postępowanie wszczęte kontrolą w dniu 27 lutego 2015 r.** (akta kontroli str. 109-115).

Zespół kontrolny zapoznał się z dokumentacją następujących postępowań administracyjnych:

- postępowanie administracyjne, w którym stroną była spółka [REDAKTOWANE] prowadzący sprzedaż w sklepie w Gnieźnie [REDAKTOWANE] wszczęte na podstawie art. 27 c ust. 1 i ust. 3 pkt. 1i 2 *ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej*, które zakończyło się wydaniem decyzji przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie znak: ON.HP-437-24.2015 z dnia 3 marca 2015 r. Przedmiotem decyzji było wstrzymanie wprowadzania do obrotu produktów o nazwach: [REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE] zatrzymanie produktów, co do których zachodzi podejrzenie, że są środkami zastępczymi o nieznanym składzie i pochodzeniu na czas niezbędny do przeprowadzenia oceny i badań

ich bezpieczeństwa. Strona wniosła odwołanie od decyzji za pośrednictwem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie w dniu 9 kwietnia 2015 r. (data wpływu: 22.04.2015 r.). Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu po ponownym rozpatrzeniu sprawy w drugiej instancji decyzją znak: DN-HP.9012.164.2015 z 27 lipca 2015 r. utrzymał w mocy decyzję organu pierwszej instancji. W wyniku przeprowadzonych badań produktów zabezpieczonych podczas kontroli stwierdzono w próbkach pobranych z tych produktów obecność w składzie następujących substancji o działaniu psychoaktywnym: UR-144, 3-MMC, pentedron, co potwierdza wynik badania Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu: l.dz. 2237/15/Ch z dnia 2 listopada 2015 r. Organ pierwszej instancji w dniu 4 marca 2015 r. wystosował wniosek do Prokuratury Rejonowej o ukaranie spółki za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych znak: ON.HP.074.9.2015. W odpowiedzi Prokuratura Rejonowa znak: 1Ds594/15 z 19 marca 2015 r., że prowadzone postępowanie w sprawie nie dało przesłanek do dalszego skierowania wniosku o ukaranie do Sądu Rejonowego.

- do dnia kontroli organ pierwszej instancji nie wszczął postępowania administracyjnego na podstawie art. 44c ust. 4 *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* – w przedmiocie zakazu wprowadzania do obrotu, wycofania z obrotu oraz zniszczenia na koszt strony postępowania produktów: przedmiocie wycofania z obrotu produktów [REDAKCYJNE]

[REDAKCYJNE]

ani też na podstawie art. 52a *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* w przedmiocie nałożenia na stronę kary pieniężnej za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych wprowadzanych do obrotu w sklepie w Gnieźnie [REDAKCYJNE]. Należy podkreślić, że od dnia otrzymania wyniku badania laboratoryjnego z którego jednoznacznie wynika, że w zabezpieczonych podczas kontroli sanitarnej w dniu 27 lutego 2015 r. upłynął okres 7 miesięcy. Organ pierwszej instancji wszczął w dniu 12 maja 2016 r. postępowanie w przedmiocie nałożenia na stronę opłaty za wykonanie badań laboratoryjnych produktów zabezpieczonych podczas kontroli znak: ON.HP.437.38.2016 z dnia 12.05.2015 r.

- 5) **postępowanie dotyczące działalności stacjonarnego obiektu sprzedaży w Gnieźnie** [REDAKCYJNE] w którym działalność prowadziła [REDAKCYJNE] – postępowanie wszczęte kontrolą w dniu 9 czerwca 2015 r. (akta kontroli str. 116).

Zespół kontrolny zapoznał się z dokumentacją, którą stanowił tylko protokół kontroli sanitarnej przeprowadzonej przez przedstawicieli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie w dniu 9 czerwca 2015 r. Z informacji zamieszczonych w treści protokołu wynika, że wejście do sklepu było oplombowane, po zdjęciu plomb okazało się, że w sklepie nie znajdowały się produkty, co do których można by wnosić podejrzenie, że są środkami zastępczymi.

W sklepie zlokalizowanym przy [REDAKTOWANO] w Gnieźnie przeprowadzono kontrolę jeszcze w dniu 1 lipca 2015 r. Zgodnie z informacjami PSSE w Gnieźnie w tym okresie w sklepie sprzedaż prowadziła [REDAKTOWANO] (akta kontroli str. 117). Sporządzono protokół kontroli sanitarnej, znak: ON.HP.4663.121.2015 z dnia 1 lipca 2015 r. Z treści protokołu jednoznacznie wynika fakt, że w sklepie nie prowadzono sprzedaży środków zastępczych.

Z informacji uzyskanych przez zespół kontrolny podczas przeprowadzania czynności kontrolnych w PSSE w Gnieźnie, wynika, że sklep wprowadzający do obrotu środki zastępcze przy [REDAKTOWANO] przestał działać. Obecnie pod tym adresem funkcjonuje sklep oferujący sprzęt medyczny.

W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych została przeprowadzona rozmowa z [REDAKTOWANO] [REDAKTOWANO] – młodszym asystentem w Oświacie Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w PSSE w Gnieźnie na temat profilaktyki i polityki oświatowo-zdrowotnej w zakresie środków zastępczych.

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gnieźnie realizowane są głównie programy, akcje profilaktyczne oraz działania informacyjno-edukacyjne, w których środki zastępcze są dodatkowym tematem.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie realizuje, projekt pt. „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” współfinansowany w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy. Grupę docelową stanowią szkolni koordynatorzy: nauczyciele przedmiotowi, pedagodzy, psychologzy, pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania lub inne osoby odpowiedzialne za realizację edukacji zdrowotnej w szkole, którzy chcą podwyższyć swoje kwalifikacje w zakresie edukacji zdrowotnej i profilaktyki uzależnień. Celem programu jest dotarcie z przekazem edukacyjnym do uczniów szkół ponadgimnazjalnych i ograniczenie skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych.

W okresie objętym kontrolą pracownicy Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Gnieźnie prowadzili następujące przykładowe działania, podczas których poruszane były zagadnienia związane z profilaktyką używania środków zastępczych tzw. „dopalaczy”:

- 1) W ramach ferii zimowych i wakacji letnich przekazywano ulotki na temat „dopalaczy” dla starszych uczestników wypoczynku. Dodatkowo [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gnieźnie wystosowała prośbę do szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych o podjęcie tematyki związanej z niebezpieczeństwem stosowania „dopalaczy” na podstawie materiałów dostępnych na stronie internetowej [www.pis.gniezno.pl](#) (informacja o „dopalaczach”, film, ulotki do pobrania, adresy miejsc, gdzie można uzyskać pomoc w przypadku problemu z narkotykami).
- 2) Zorganizowano konkurs plastyczny na plakat pt. „Niepotrzebne mi dopalacze” dla młodzieży szkół gimnazjalnych powiatu gnieźnieńskiego. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie konkurs skierowała do uczniów I i II szkół gimnazjalnych powiatu gnieźnieńskiego. Zadaniem konkursu było wykonanie plakatu o tematyce nawiązującej do zagrożeń spowodowanych stosowaniem „dopalaczy”.

Celem konkursu było:

- Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości młodzieży na temat negatywnych konsekwencji wynikających z zażywania środków psychoaktywnych, w szczególności środków zastępczych tzw. „dopalaczy”;
- Propagowanie zdrowego stylu życia bez nałogów i podejmowania właściwych wyborów dotyczących zdrowia;
- Kształtowanie postaw asertywnych wobec osób nakłaniających do zakupu lub zażywania „dopalaczy”.

- 3) Pracownicy Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Gnieźnie wspólnie z przedstawicielami Komendy Miejskiej Policji w Gnieźnie zorganizowali spotkanie dla kadry pedagogicznej i przedstawiali aktualny stan prawny oraz zakres działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie nowych substancji psychoaktywnych.
- 4) Realizowano projekt edukacyjny „Wiem – nie biorę! Jestem bezpieczny”, którego celem jest wzrost świadomości społecznej na temat wpływu narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych na funkcjonowanie organizmu ludzkiego. Projekt jest realizowany w ramach programu „Narkotyki i dopalacze – zło, które wciąga młodzież” współorganizowanego przez Wojewódzką Komendę Policji w Poznaniu,

Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Poznaniu, Kuratorium Oświaty w Poznaniu pod patronatem Wojewody Wielkopolskiego i Marszałka Województwa Wielkopolskiego. W ramach przedmiotowego programu przeprowadzono działania informacyjno-edukacyjne na temat profilaktyki stosowania „dopalaczy” wśród młodzieży ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz kadry pedagogicznej. W 2015 r. przeszkolono 105 uczniów oraz 38 członków kadry pedagogicznej z gimnazjum.

- 5) Materiały edukacyjno-informacyjne m.in. ulotki „Biorąc nie jesteś sobą”, „Uwaga rodzice” dystrybuowano do szkół a także podczas lokalnych imprez prozdrowotnych

Na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gnieźnie zamieszczone są ogólne informacje o „dopalaczach, numery telefonów, pod którymi można uzyskać informacje odnośnie problemów związanych z zażywaniem środków psychoaktywnych oraz ulotki „Biorąc nie jesteś sobą”, „Uwaga rodzice”.

Do akt kontroli załączono materiały dotyczące działań profilaktycznych i oświatowych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gnieźnie w obszarze środków zastępczych realizowanych w okresie objętym kontrolą (akta kontroli str. 118-126).

III. PODSUMOWANIE / WNIOSKI.

W wyniku działań kontrolnych należy stwierdzić, że Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie prawidłowo realizuje ustawowe zadania z zakresu nadzoru nad środkami zastępczymi podejmowane w trybie interwencji w obiektach wprowadzających do obrotu środki zastępcze, jak również w zakresie współpracy z innymi organami i instytucjami, zajmującymi się tymi kwestiami, szczególnie w zakresie współpracy z Policją. Niewątpliwie za pozytywny aspekt działań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie należy uznać fakt skutecznego zamknięcia stacjonarnego sklepu, który wprowadzał do obrotu środki zastępcze w Gnieźnie przy [REDAKTOWANE]

Postępowanie administracyjne prowadzone jest przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie w oparciu o obowiązujące przepisy prawne, tj. *ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii* (Dz. U. z 2015 r., poz. 124, z późn. zm.), *ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.) oraz *ustawę z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1412).

W wyniku analizy dokumentacji wybranych postępowań administracyjnych należy stwierdzić, że podejmując kolejne czynności procesowe zachowano wszystkie zasady właściwe dla postępowania administracyjnego, jak zasada legalności oraz uwzględnienia interesu strony. Strona jest na bieżąco informowana o toczącym się postępowaniu i ma zapewniony w nim czynny udział.

Poddając ocenie wszystkie elementy prowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie postępowań w przedmiocie ustawowego zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych, zespół kontrolny stwierdził nieprawidłowości w zakresie stosowania przepisów *ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii*, polegające na braku stosowania przepisu art. 27 ust. 6 *ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* lub po 1 lipcu 2015 r. art. 44c ust. 4 *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* oraz art. 52 a *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii*, a właściwie zaniechaniu zastosowania tych przepisów jako niezbędnej kontynuacji procesu eliminowania produktów, co do których organ na podstawie badań laboratoryjnych nabył dowodową pewność, że są środkami zastępczymi.

Zespół kontrolny zwrócił uwagę na fakt, że przedmiotowe zaniechanie dotyczy znacznej części postępowań prowadzonych przez PSSE w Gnieźnie (11 z 15 postępowań). Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gnieźnie jako pierwsza instancja wykorzystał wszystkie dostępne instrumenty prawne wynikające z *ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* oraz *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* w 4 pierwszych postępowaniach. W 11 kolejnych wszczętych od maja 2014 r. organ zaniechał realizacji wskazanych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii instrumentów prawnych, w przedmiocie: nakazu wycofania z obrotu i zniszczenia na koszt strony postępowania a także obciążenia strony karą pieniężną w wys. od 20000 zł do 1000000 zł za wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu środków zastępczych. W części postępowań organ zbyt późno od daty otrzymania wyników badań, które jednoznacznie wskazują, iż w składzie chemicznym badanych produktów są środki zastępcze, wszczął postępowanie administracyjne na podstawie art. 27c ust. 4 *ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* lub po 1 lipca 2015 r. na podstawie art. 44c ust. 6 *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii*. W analizowanym postępowaniu oznaczonym jako nr 1: wynik badania był znany organowi od dnia 4 października 2014 r. a decyzję o nałożeniu kosztów badania na stronę wydano w dniu 11 maja 2016 r. czyli po upływie 19 miesięcy; w postępowaniu oznaczonym jako nr 2: otrzymano wyniki badania w dniu 20 kwietnia 2015 r. a decyzję wydano w dniu 11 maja 2016 r. czyli po upływie 12 miesięcy, w postępowaniu oznaczonym jako nr 3 badanie otrzymano w dniu 20 kwietnia 2015 r. a decyzję wydano w dniu 9 listopada 2015 r. czyli po upływie 6 miesięcy, w postępowaniu oznaczonym jako

nr 4 wynik badania otrzymano w dniu 2 listopada 2015 r. a postępowanie na podstawie art. 44c ust. 6 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii wszczęto w dniu 12 maja 2016 r.

Należy zwrócić uwagę, że organ administracji państwowej zobowiązany jest stosować odpowiednie przepisy prawa materialnego jak również przestrzegać wszystkich zasad prawa procesowego, w tym przypadku art. 35 par. 1 i 2 Kpa wyraźnie obliguje organy administracji publicznej do załatwiania spraw bez zbędnej zwłoki, zwłaszcza jeśli organ jest już w posiadaniu dowodu stanowiącego wystarczającą przesłankę aby takie postępowanie wszcząć.

W przypadkach analizowanych spraw oznaczonych jako nr 1, 2, 3 i 4 organ, pomimo spełnienia warunków formalnych i potwierdzenia w wyniku badań laboratoryjnych uzasadnionego podejrzenia, że produkty, wstrzymane w obrocie oraz wycofane z obrotu na czas niezbędny do przeprowadzenia badań na podstawie decyzji z art. 27c ust. 1 *ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej*, okazały się środkami zastępczymi, nie wydał następnie kolejnej decyzji z art. 27 c ust. 6 *ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* lub art. 44c ust. 4 *ustawy przeciwdziałaniu narkomanii* (dla postępowań wszczętych po 1 lipca 2015 r). Organ w tych przypadkach nie wszczął również postępowania w przedmiocie kary pieniężnej na podstawie art. 52a *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii*, a jak wiadomo do wszczęcia postępowania administracyjnego zarówno w przedmiocie kary pieniężnej jak i w przedmiocie wycofania z obrotu i zniszczenia na koszt strony postępowania jest niezbędna ta sama przesłanka: dowód w postaci wyniku badania laboratoryjnego, że w produktach zatrzymanych na podstawie decyzji administracyjnej wydanej na podstawie art. 27c ust. 1 *ustawy o PIS* lub 44c ust 1 *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii produktach* są środki zastępcze.

Należy podkreślić, że decyzja wydana na podstawie art. 27c ust. 1 *ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* lub po 1 lipca 2015 r. na podstawie art. 44c ust. 4 *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* stanowi instrument jedynie czasowego wstrzymania wprowadzania do obrotu lub wycofania z obrotu podejrzanych substancji, tylko na czas niezbędny do przeprowadzenia ich oceny i badań, nie dłuższy jednak niż 18 miesięcy. Tym samym należy zaznaczyć, że decyzja ta ma jedynie charakter zapobiegawczy, a nie ostateczny. Celem tej decyzji jest czasowe wyeliminowanie podejrzanych produktów z obrotu do momentu jednoznacznego stwierdzenia ich bezpieczeństwa dla zdrowia i życia ludzi. Zadaniem organu na podstawie tej decyzji jest zabezpieczenie zidentyfikowanych produktów i przeprowadzenie niezbędnych badań, które w toku dalszego postępowania będą stanowić dowód w sprawie. Należy także podkreślić, iż w przypadku wydania decyzji na podstawie art. 27 ust. 1 *ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* lub po 1 lipcu 2015 r. na podstawie art. 44c ust. 4 i 5 *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii*, właściwy inspektor sanitarny

zobowiązany jest do skorzystania z kolejnych przynależnych ustawowo instrumentów. Należą do nich: zatrzymanie produktu, nakazanie zaprzestania prowadzenia działalności w pomieszczeniach lub obiektach służących wytwarzaniu lub wprowadzaniu do obrotu środków zastępczych, które to warunki zostały jednak przez organ zastosowane. W przypadku stwierdzenia, że produkt stwarza zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, do wydania w drodze decyzji administracyjnej zakazu wytwarzania produktu lub wprowadzania do obrotu, również do nakazania wycofania produktu z obrotu oraz jego zniszczenia na koszt strony postępowania, następnie na podstawie odrębnego przepisu art. 52a *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* nałożeniu adekwatnej kary pieniężnej. Można dodać, że to właśnie decyzja wydana na podstawie art. 27 c ust. 6 *ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* lub po 1 lipca 2015 r. art. 44c ust. 4 i 5 *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* powoduje konsekwencje formalnoprawne i faktyczne w postaci jednoznacznego zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu oraz trwałego wycofania z obrotu produktów, których wytwarzanie i obrót wcześniej na mocy art. 27 c ust. 1 zostały czasowo wstrzymane lub na okres określony w ustawie wycofane z obrotu ale co ważne jest prawnym instrumentem uprawniającym do zniszczenia tych produktów.

Konsekwencją stwierdzenia na podstawie wyników badań laboratoryjnych, że zatrzymany w toku postępowania administracyjnego produkt jest środkiem zastępczym, jest na mocy ustawy zobowiązanie organu do podjęcia określonych w niej instrumentów prawnych. W takich przypadkach niczym nieuzasadnione jest powstrzymywanie czy też zaniechanie stosowania przepisów, do których ustawodawca uprawnili organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej i których stosowanie przyczyni się do eliminacji zakazanych prawem administracyjnym działań polegających na wprowadzaniu do obrotu produktów, których stosowanie może mieć szkodliwe działanie na zdrowie a nawet na życie ludzi.

Należy podkreślić, że w każdym przypadku stwierdzenia przez laboratorium, że zidentyfikowane w trakcie działań kontrolnych produkty zawierają w swoim składzie substancje o działaniu psychoaktywnym i tym samym wyczerpują definicję środków zastępczych w rozumieniu ustawy, należy angażować kolejne instrumenty prawne w postaci wszczęcia postępowania administracyjnego na podst. art. 44c ust. 4, 5 i 6 oraz art. 52a *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii*.

W związku z powyższym zalecam uzupełnienie i aktualizowanie na bieżąco bazy SMIOD oraz wszczęcie i doprowadzenie do wydania decyzji z art. 44c ust. 4 oraz art. 52a *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* w przedmiocie wycofania z obrotu, zniszczenia produktów w sprawach w których istnieje jednoznaczny dowód w postaci wyniku badań laboratoryjnych,

że są środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz kary pieniężnej za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych. Prowadząc postępowanie administracyjne w zakresie realizacji ustawowego zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych należy pamiętać, że czas pomiędzy otrzymaniem wyniku badania w którym stwierdza się obecność środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych a wszczęciem postępowania administracyjnego w przedmiocie wycofania z obrotu produktu i zniszczenia jak również w przedmiocie kary pieniężnej powinien być jak najkrótszy, niezbędne działania powinny być podejmowane niezwłocznie oczywiście przy zachowaniu terminów związanych z postępowaniem procesowym na podstawie przepisów Kpa.

Zalecam również poddanie analizie i określenie przyczyn zaistniałych braków w prowadzonych postępowaniach. Wydaje się zasadnym wskazać na fakt, że w ostatnim okresie zmienił się skład osobowy Sekcji Higieny Pracy, tj. z pracy w Sekcji odeszły 2 inspektor z największym doświadczeniem, dla pracowników Sekcji zadania związane z nadzorem nad realizacją ustawowego zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych są zadaniami dodatkowymi do innych zadań z zakresu higieny pracy.

W nawiązaniu do przedstawionych w powyższym rozdziale zaleceń zobowiązuję Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie do przekazania w terminie 3 miesięcy od otrzymania wystąpienia pokontrolnego informacji na temat wykorzystania zaleceń pokontrolnych.

IV. INFORMACJE OGÓLNE.

Projekt wystąpienia pokontrolnego sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden pozostawiono w aktach kontroli przechowywanych przez Departament Nadzoru Nad Środkami Zastępczymi - koordynujący kontrolę, drugi przesłano do jednostki kontrolowanej.

Do akt kontroli załączono podpisane oświadczenia kontrolerów o braku istnienia okoliczności uzasadniających wyłączenie z udziału w kontroli.

W trakcie przeprowadzania kontroli w jednostce kontrolowanej dokonano odpowiedniego wpisu w książce kontroli.

Główny Inspektor Sanitarny
z up.

.....
(podpis kierownika jednostki kontrolującej)